

13.3.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi
anne.arvonen@stm.fi

ASIA Sote-keskuksia koskevien malliasiakirjaluonnosten kuulemistilaisuus
14.3.2018
STM/3421/2017

Sosiaali- ja terveysministeriö on kutsunut Lääkäripalveluyritykset ry:n sote-keskuksia koskevien malliasiakirjaluonnosten kuulemistilaisuuteen. Lääkäripalveluyritykset ry kiittää kutsusta ja mahdollisuudesta lausua asiassa.

Yleisiä huomioita

Lääkäripalveluyritykset ry pitää hyvänä ja tärkeänä, että sosiaali- ja terveysministeriö tukee maakuntien sote-uudistuksen valmistelutyötä ja uudistuksen käytännön toteutusta tuottamalla asiakirjamalleja. Uudistuksen onnistuminen ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttää sen hyvää käytännön toteutusta. Viime kädessä tavoitteiden saavuttaminen ratkaistaan toteutusvaiheessa.

Lausunnon kohteena olevissa, sote-keskuksia koskevissa malliasiakirjoissa ollaan asettamassa yksityisille palveluntuottajille huomattavan paljon tiukempia ja yksityiskohtaisempia vaatimuksia kuin mitä lakiesitys valinnanvapaudesta edellyttää. Palveluntuottajan toiminnan liian yksityiskohtainen sääntely vaikeuttaa tuottajien toimintaa ja lisää turhaa byrokratiaa sekä kasvattaa ns. hallinnollista taakkaa aiheuttaen kustannusten nousua.

Tavoitteena tulee olla, että mallisopimusten avulla luodaan edellytyksiä joustavan ja tehokkaan sote-palvelutuotannon järjestämiselle ja toteuttamiselle. Maakunnan ja tuottajan väliseen sopimukseen on kirjattava vain sopijaosapuolia velvoittavat asiat. Sopimuksessa ei ole tarkoituksenmukaista toistaa asioita, jotka selviävät muualta, kuten lainsäädännön noudattaminen tai tuottajarekisterissä olevat ehdot. Myöskään tuottajan toiminnan ja prosessien yksityiskohtainen kuvaaminen sopimuksessa ei ole perusteltua. Maakunnan rooli on "rahoittaa" vaikuttavuutta ja hankkia palveluita, ei ohjata ja määritellä yksittäisten tuottajien toimintaprosesseja.

Eduskunnan käsittelyssä olevassa uudessa palveluntuottajalaissa esitetyt vaatimukset ovat lähitökohtaisesti sellaisia, jotka takaavat nykyistä lupa- ja ilmoitusjärjestelmää vastaavan laadukkaan yksityisen palvelutuotannon. Käytäntö on osoittanut, että yksityisten yritysten tuottamat sote-palvelut ovat laadun ja luotettavuuden osalta kilpailukykyisiä tai jopa parempia kuin vastaavat julkiset palvelut.

13.3.2018

Muutamia yksityiskohtaisia huomioita malliasiakirjoista

1. palveluntuottajia on kohdeltava tasapuolisesti

Valinnanvapauslakiesityksen 42 § 2 momenttiin on kirjattu: ”Ehtojen on oltava yhdenmukaiset kaikille samanlaisia palveluja tuottaville yrityksille, yhteisöille, ammatinharjoittajille sekä maakunnan liikelaitoksen sosiaali- ja terveyskeskuksille ja suunhoidon yksiköille”.

Lausunnon kohteena olevat malliasiakirjojen ehdot eivät toteuta tätä valinnanvapauslain ehtoa. Esimerkiksi Hallintopäätöksen ehdot -asiakirjamallin kohta 6.2 edellyttää yksityisiltä palveluntuottajilta rahallista vakuutta, joka vastaa vähintään 15 prosenttia vuosikorvauksesta. Kuitenkaan samoja palveluita tuottavalta, yksityisten palveluntuottajien kanssa kilpailevalta maakunnan liikelaitokselta tai sen taseyksiköltä vastaavaa vakuutta ei edellytetä.

Lääkäripalveluyritykset ry:n mielestä myöskään vakuusvaatimuksen suuruus ei ole perusteltu. Katsomme, että vakuus voisi olla korkeintaan 5 prosenttia vuosikorvauksen määrästä.

2. Sopimusmalleihin sisällytetty epätarkoituksenmukainen byrokratia

Malliasiakirjojen avulla pitäisi pyrkiä siihen, että palveluntuottajaksi ilmoittautumiseen ja tuottajana toimimiseen liittyvä byrokratia minimoidaan. Maakunnan ja palveluntuottajan välisen sopimuksen tulisi olla mahdollisimman lyhyt ja yksinkertainen. Esimerkiksi itse sopimukseen ei tule kirjata vastuuhenkilöiden nimiä tai palveluntuottajan tiloja tarkasti. Tiedot vastuuhenkilöistä ja tilojen asianmukaisuudesta löytyvät tuottajalain mukaisesta rekisteristä, johon maakunnalla on oikeus päästä näiden tietojen osalta.

3. Malliasiakirjat edellyttävät useissa kohdin palveluntuottajilta päällekkäistä raportointia ja maakunnilta päällekkäistä byrokratiaa

Palveluntuottajaa ei tule vaatia toimittamaan maakunnille sellaisia tietoja, jotka ovat jo saatavilla muualta. Esimerkiksi palveluntuottajalain mukaisten toimenpiteiden ja kaupparekisteriin sekä verohallintoon kerran ilmoitettujen tietojen tulee riittää.

4. Tietojärjestelmien käyttö ja asiakaspalautteen kerääminen

Sekä palveluiden järjestämisestä vastaavan maakunnan että kaikkien palveluntuottajien tulee voida hyödyntää kansallisia tietojärjestelmäpalveluita (Kanta-palvelut). Näistä palveluista saatavaa tietoa ei kannata kerätä uudelleen eri muodossa maakunnittain.

Maakunnan on määriteltävä, minkälaista asiakaspalautetta pitää kerätä, mutta ei sitä, kuinka palveluntuottaja toteuttaa palautteen keräämisen.

On hyvä, että sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt pohjaesityksen mallisopimuksiksi hyvissä ajoin ja järjestää asiassa tämän kuulemistilaisuuden.

13.3.2018

Tarvittavien ja hyödyllisten mallisopimusten valmisteluun on nyt riittävästi aikaa. Lääkäripalveluyritykset ry pitää välttämättömänä, että valmistelu aika hyödynnetään hyvin.

Esitämme, että näiden ja muidenkin mahdollisten mallisopimusten jatkovalmistelua varten perustetaan työryhmä, jossa ovat edustettuina sopimusmalleja hyödyntävät tahot, kuten maakuntien valmistelijat, Suomen Kuntaliitto, valvovat viranomaiset sekä palveluntuottajat edustavat järjestöt.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja